

Spis treści

Wstęp	9
1. Europeizacja jako interaktywny proces	11
1.1. Pojęcie europeizacji polityki ekonomiczno-społecznej w Unii Europejskiej	11
1.2. Włączenie Państw Członkowskich w strategię rozwoju Unii Europejskiej	13
1.2.1. Odnowiona Strategia Lizbońska	15
1.2.2. Odnowiona Strategia Zrównoważonego Rozwoju UE	16
1.2.3. Strategia Europa 2020	17
2. Konkurencyjność i innowacyjność	19
Wprowadzenie	19
2.1. Nowe podejście do rozwoju przemysłu w Europie oparte na wzroście jego innowacyjności – w ramach „Nowej” Horyzontalnej Polityki Przemysłowej w Unii Europejskiej	20
2.2. Polityka ochrony konsumenta w Unii Europejskiej i jej rola w zapewnieniu bezpieczeństwa produktów	23
2.3. Strategia na rzecz ochrony konsumenta na lata 2007–2013	26
2.4. Polityka wobec małych i średnich przedsiębiorstw (MSP) a ich umiędzynarodowienie oraz wzrost konkurencyjności i innowacyjności	30
2.4.1. Wzrost konkurencyjności sektora MSP	31
2.4.2. Wspieranie poprawy konkurencyjności MSP na jednolitym rynku europejskim	32
2.5. Aspekty polityki wspierania konkurencyjności w ramach Wspólnej Polityki Handlowej – Strategia UE <i>Global Europe</i> a transfer technologii w skali międzynarodowej	34
2.6. Polityka wspierania badań i rozwoju technologicznego w UE	47
2.7. Europejska strategia badań naukowych i innowacji w dziedzinie technologii informacyjno-komunikacyjnych w perspektywie do 2020 roku	51
2.8. Program Ramowy Konkurencyjności i Innowacyjności (<i>Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP</i>)	53
2.9. Polityka wspierania przedsiębiorczości i innowacyjności w Polsce	55
2.10. Wsparcie dla innowacyjności i wzrostu konkurencyjności w programach reformy systemu szkolnictwa wyższego w Europie	58
2.11. Umiędzynarodowienie uczelni jako cel strategiczny w dobie globalizacji i integracji europejskiej	61

3. Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstw	62
3.1. Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstw – aspekty teoretyczne	62
3.1.1. Sekwencyjny model umiejdzynarodowienia	62
3.1.2. Holistyczny model umiejdzynarodowienia – model fiński	64
3.1.3. Umiejdzynarodowienie typu „Born Globals”	65
3.1.4. Umiejdzynarodowienie firm w sieciach współpracy (<i>network approach</i>)	68
3.1.5. Rola przedsiębiorczości w umiejdzynarodowieniu firm	70
3.2. Determinanty procesów umiejdzynarodowienia małych i średnich przedsiębiorstw	71
3.3. Strategiczne alianse, sieci współpracy i kooperacja jako forma umiejdzynarodowienia małych i średnich przedsiębiorstw	72
3.4. Skala i charakterystyka umiejdzynarodowienia przedsiębiorstw w UE	76
3.4.1. Umiejdzynarodowienie dużych przedsiębiorstw	76
3.4.2. Polityka wobec inwestycji zagranicznych w UE	80
3.4.3. Pozycja małych i średnich przedsiębiorstw w Unii Europejskiej i procesy ich umiejdzynarodowienia	82
3.5. Nowa polityka Unii Europejskiej wobec MSP	88
3.6. Programy na rzecz MSP	90
4. Zrównoważony rozwój w Unii Europejskiej	95
Część I. Zrównoważony rozwój – aspekty ochrony środowiska, rynki towarów i usług środowiskowych	95
4.1. Globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju	95
4.2. Cele i wyzwania dla Państw Członkowskich UE wynikające z głównych odnowionych dokumentów strategicznych Unii Europejskiej promujących zrównoważony rozwój	100
4.3. Cele Odnowionej Strategii Lizbońskiej – głównego dokumentu strategicznego Unii Europejskiej w zakresie zrównoważonego rozwoju	104
4.4. Promowanie Zrównoważonej i Przyjaznej dla Środowiska Konsumpcji i Produkcji – Plan Działania dla Przemysłu	106
4.5. Szczegółowy przegląd kierunków „nowej” polityki środowiskowej (od 2007 r.)	107
4.6. Rynek towarów i usług środowiskowych na świecie, w UE i w Polsce	111
4.6.1. Światowy rynek towarów i usług środowiskowych – główne definicje i regulacje	111
4.6.2. Rynek towarów i usług środowiskowych w UE	115
4.7. Rynek towarów i usług środowiskowych w Polsce	117
Wnioski	120
Część II. Zrównoważony rozwój – polityka społeczna i zmiany na rynku pracy	121
4.8. Europeizacja polityki społecznej Unii Europejskiej	121
4.9. Odnowiona Agenda Społeczna i programy jej realizacji	127
4.10. Ocena efektów polityki społecznej Unii Europejskiej	130
4.11. Podejście Unii Europejskiej do społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw	135
5. Rozszerzenie Unii Europejskiej	139
5.1. Aspekty teoretyczne związków między handlem a bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi w świetle teorii T. Ozawy i M.E. Portera	139
5.2. Sytuacja w Nowych Państwach Członkowskich Europy Środkowej i Wschodniej w dziedzinie handlu po rozszerzeniu Unii Europejskiej w latach 2004 i 2007	141

5.3. Sytuacja w Nowych Państwach Członkowskich Europy Środkowej i Wschodniej w dziedzinie bezpośrednich inwestycji zagranicznych po rozszerzeniu Unii Europejskiej w latach 2004 i 2007	144
5.3.1. Skumulowane bezpośrednie inwestycje zagraniczne w nowych krajach członkowskich	144
5.3.2. Skala i dynamika strumieni bezpośrednich inwestycji zagranicznych napływających do nowych krajów członkowskich UE	146
5.3.3. Znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych dla gospodarek nowych krajów członkowskich	150
ANEKS 1. Przyszłe przewidywane rozszerzenie Unii Europejskiej na Bałkany	152
ANEKS 2. Wyniki analizy dotyczącej pozycji produktów i usług oferowanych przez firmy z Polski na Jednolitym Rynku Europejskim i ich znaczenia dla kierunków rozwoju Polski	154
Wnioski	159
6. Spójność społeczno-gospodarcza	161
6.1. Spójność społeczno-gospodarcza Unii Europejskiej – aspekty teoretyczne	161
6.2. Europeizacja polityki spójności społeczno-gospodarczej	163
6.3. Zmiana celów i instrumentów polityki spójności społeczno-gospodarczej UE w latach 2007–2013	171
6.4. Ocena spójności rozszerzonej UE	175
6.5. Ocena efektów polityki spójności społeczno-gospodarczej Unii Europejskiej	181
6.6. Polityka spójności społeczno-gospodarczej UE a nowe kraje członkowskie – przykład Polski	183
7. Regiony słabiej rozwinięte w Unii Europejskiej na przykładzie Regionu Łódzkiego	187
7.1. Napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do regionów słabiej rozwiniętych – aspekty teoretyczne	187
7.2. Działalność firm z udziałem kapitału zagranicznego w województwie łódzkim	190
7.3. Ocena skali umiędzynarodowienia Regionu Łódzkiego na rynku towarów wysokiej techniki (w latach 2004–2007)	195
Wnioski	205
8. Makroekonomia Unii Europejskiej a unia monetarna. Rynek kapitałowo-finansowy	206
Część I. Makroekonomia Unii Europejskiej a unia monetarna	206
8.1. Proces budowy unii monetarnej	206
8.2. Kryteria konwergencji ekonomicznej warunkujące udział krajów w unii monetarnej	208
8.3. Koszty i korzyści w procesie przystąpienia do unii monetarnej	209
8.4. Tendencje rozwojowe w Unii Europejskiej	210
8.5. Budżet Unii Europejskiej	218
Część II. Rynek kapitałowo-finansowy	219
8.6. Makroekonomiczna sytuacja strefy euro w warunkach kryzysu finansowego	219
9. Pozycja Unii Europejskiej w gospodarce światowej a proces globalizacji	225
9.1. Pozycja Unii Europejskiej w handlu światowym	225
9.2. Zmiany pozycji krajów Unii Europejskiej w świetle oceny zawartej w Globalnym Raporcie Konkurencyjności 2009–2010	231

Wnioski	234
9.3. Pozycja Unii Europejskiej w gospodarce światowej – skumulowane bezpośrednie inwestycje zagraniczne	234
9.4. Pozycja UE w gospodarce światowej – przepływy kapitałowe w formie bezpośrednich inwestycji zagranicznych	237
ANEKS 1. Współpraca UE z krajami trzecimi	240
ANEKS 2. Orientacyjny wykaz umów negocjowanych przez UE z krajami trzecimi (zawierających postanowienia dot. handlu i współpracy gospodarczej)	241
Zakończenie	248
Bibliografia	253